Quelle: http://manuscripta.at/?ID=36643
Copyright: Göttweig, Benediktinerstift

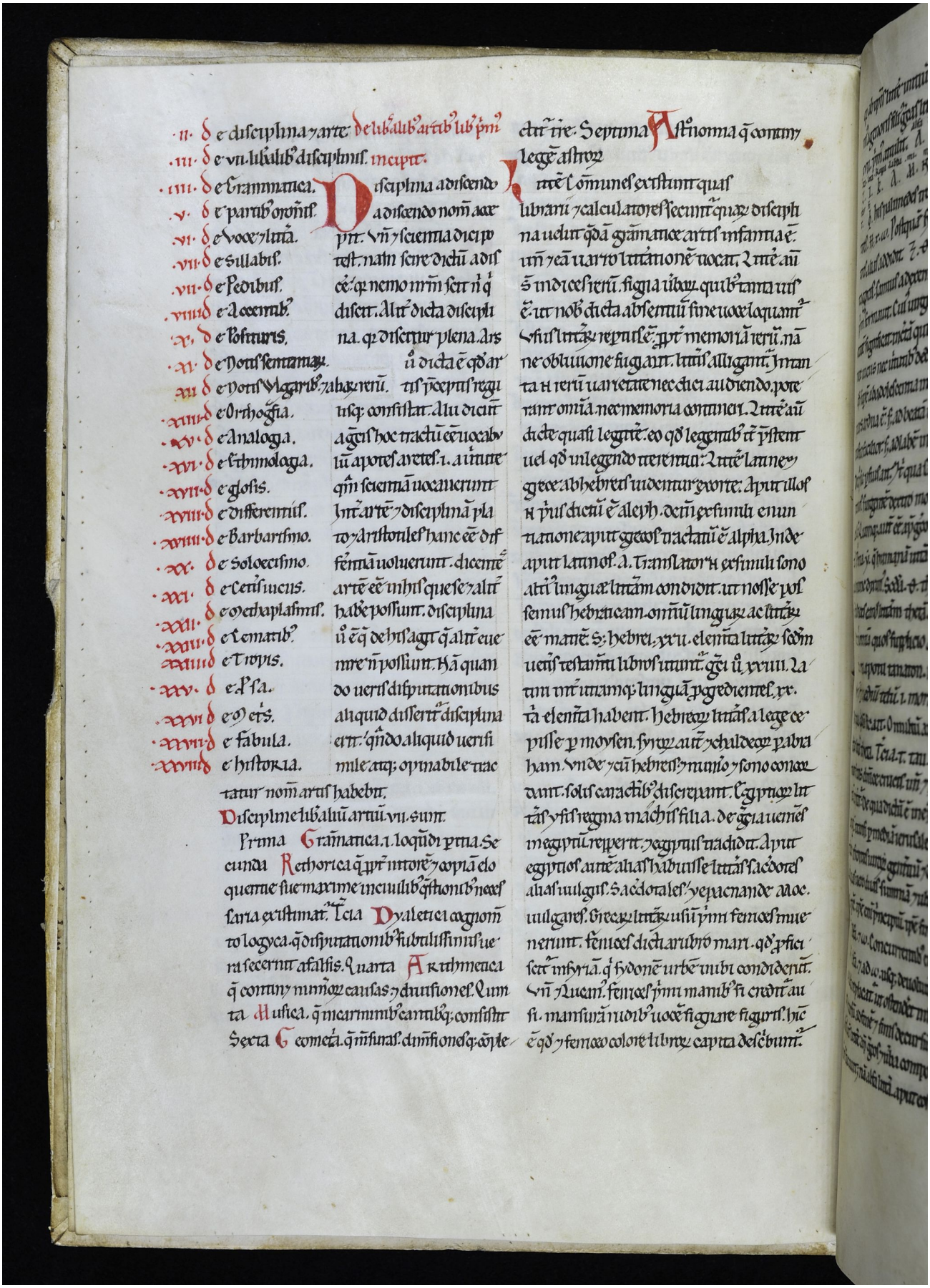

·ii· d e disciplina artis: de libis libr artib lib pm
·iii· d e vii libis libr disciplinis. incipit.
·iiii· d e Grammatica.
·v· d e partib orōnis.
·vi· d e Voce litta.
·vii· d e Sillabis.
·viii· d e Pedibus.
·viiii· d e Accentib.
·x· d e Posturis.
·xi· d e Notis sententiarū.
·xii· d e Notis Vlgaribus habentib.
·xiiii· d e Orthografia.
·xv· d e Analogia.
·xvi· d e Etimologia.
·xvii· d e glosis.
·xviii· d e differentiis.
·xviiii· d e Barbarismo.
·xx· d e Solocecismo.
·xxi· d e Ceris locis.
·xxii· d e Oethaplasmis.
·xxiii· d e Themat.
·xxiiii· d e Tropis.
·xxv· d e Ecsa.
·xxvi· d e Oetis.
·xxvii· d e Fabula.
·xxviii· d e Historia.

De libis aliis artib lib pm

Incipit

Disciplina a discendo dicitur. Vnde scientia dicitur. nam scire dicitur a discendo nomen accepit. Vnde scientia dicitur quia discere sciendi causa dicitur. Alii dicunt disciplina quasi plena. Ars dicitur quod arte disciplina. Ars est praecepta regulis consistens. Alii dicunt ab agendo hoc tractatum esse vocabulum a poetis a retes. i. a virtute. quin scientiam vocaverunt artem et disciplinam platonis et aristotelis hanc esse differentiam voluerunt. dicentes artem esse in his quae se et alii habere possunt. disciplina ut de eis agit quae alii euenire non possunt. Ha quando uteris disputationibus aliquid disserit disciplina artis. quando aliquid uerisimile atque opinabile tractatur nomen artis habebit.

Disciplinae libi alium artium vii. sunt.

Prima Grammatica. i. loquendi prima. Secunda Rethorica quae pertinet ad ornatum eloquentiae siue maxime in ciuilibus quaestionibus necessaria existimatur. Tertia Dyalectica cognomento logica quae disputationibus fabulissimis uera secernit a falsis. Quarta Arithmetica quae continet numeros causas et diuisiones. Quinta Musica. quae metrum et carmina consistit. Sexta Geometria. quae mensuras et dimensiones et opera terrae et fenoris colonis libros et capita describit. Septima Astronomia quae continet legem astrorum.

Grammatici omnes existimant quasi librarii et calculatores secundum quod disciplina uidetur quasi grammatice artis infantia esse. Vnde et a uarro litteratorem uocat. Quare aut si indicesierit. filia illius quibus tantum uisum est. ut nobis dicta absentium sine uoce loquamur. Sicut litteras repperisse perpetuae memoriae rerum. ne oblitione fugarent. litteris alligarent. In tantum ut rerum uarietate nec eius audiendo poterant omnia nec memoria continere. Quare aut dicte quasi legere. eo quod legentibus et pistemuel quod in legendo retentur. Quare latine greece. ab hebreis uidentur exorte. Apud illos ut pius dicitur esse aleph. deinde esse simili eius in tractatione apud greos tractatum esse alpha. Inde apud latinos. a. Translatori esse simili sono atque linguae latinam condiderint. ut nosse possemus hebraeam omnium linguarum ac litteras esse matre. S. hebrei. xxii. elementa litterarum secundum ueteris testamenti libros inuenimus. gei u. xxiiii. Latini uero litteramque linguam pegredienses. xx. ita elementa habent. Hebrea litteras a lege cepisse per moysen. syra aut a chaldea per abraham. Vnde et ei hebreis mutio et sono conuenerant. solis caracteribus discrepant. Egyptiae litteras et filii regina machis filia. de gigia uenisse in egypti reperit. et egyptius machidit. apud egyptios autem alias habuisse litteras sacerdotes alias uulgus. Sacerdotales et epistolarum. aa oe. uulgares. Graecae litteras usi sunt primum fenices mulieres. fenices dicti a rubro mari. quod pulcherrimi sint. Quae et inhyria quae hydonem urbem in ibi condiderunt. Vnde Queni. fenices primum mamibus fi credunt aut si. mansuram in libris uocem figurae figuris. hic eo quod et feniceo colore libros capita describunt.